

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 4P/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719200907
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krivulčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2019:3719200907.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica sudkyňou JUDr. Katarínou Krivulčíkovou vo veci starostlivosti súdu o mal. deti B. - M., F. X.X.XXXX I. E., F. XX.X.XXXX, obe deti bytom u matky, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, deti rodičov E. B., nar. X.XX.XXXX, bytom H. XX, právne zastúpenej JUDr. Zuzanou Krutou, advokátkou, Slovenských partizánov 1130/50, Považská Bystrica a E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX, právne zastúpeného LEGAL POINT s.r.o., Nemocničná 979, Považská Bystrica v konaní o návrhu matky na zákaz styku otca s mal. deťmi takto

rozhodol:

Súd z a k a z u j e styk otca s maloletými deťmi B. - M., nar. X.X.XXXX a E., nar. XX.X.XXXX.

Súd u k l a d á rodičom a maloletým deťom v ý c h o v n é o p a t r e n i e - povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, a to v rozsahu 20 konzultácií v intervaloch, termínoch a na mieste podľa určenia daného subjektu, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácii medzi rodičmi, otcom a maloletými deťmi M. a E. s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka svojim návrhom domáhala sa zákazu styku otca s mal. M. a mal. E.. Návrh odôvodnila tým, že ich manželstvo s otcom mal. detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 7.12.2017, sp. zn. 3P/39/2017. Maloleté deti M. a E. boli na čas po rozvode zverené do jej osobnej starostlivosti s tým, že ich bude vychovávať, zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. M. a E. na každé dieťa po 150 Eur mesačne. Styk otca s mal. deťmi nebol upravený. Uviedla, že otec sa ešte pred rozvodom zo spoločnej domácnosti odsťahoval, nakoľko sa ho deti báli z dôvodu, že v nadmernej miere požíval alkoholické nápoje. Na pojednávaní o rozvod dňa 7.12.2017 sľúbil, že nebude deti kontaktovať, avšak hneď po rozvode začal chodiť do domu bez ohlásenia a pod vplyvom alkoholu. Keď matka hneď neotvorila dvere, začal sa vyhrážať, že ich rozbije. Niekoľkokrát matku fyzicky napadol, po tom ako mu dvere otvorila. Maloletému M. sa vyhrážal, že mu predá jeho detskú štvorkolku, keď sa s ním nepôjde voziť. Pri svojich návštevách vyvolával konflikty a pred maloletými deťmi sa matke vyhrážal, že jej deti zoberie a že matka skončí pod mostom. Dňa 30.5.2018 o 19.20 hod. prišiel do domu a matku fyzicky napadol a to všetko za prítomnosti detí. Tento skutok matka nahlásila na políciu a bola aj na lekárskom ošetrení. Dňa 9.12.2018 umožnila matka na naliehanie D.. T. stretnutie detí s otcom. Toto stretnutie nedopadlo dobre, a mal. M. vzhľadom na stretnutie s otcom na druhý deň nemohol ísť do školy. Maloleté deti mali z otca strach už v čase rozvodového konania, boli vo veľmi zlom psychickom stave avšak po tom, ako otec niekoľkokrát prišiel do spoločnej domácnosti, sa ich psychický stav ešte zhoršil. Mal. E. sa neustále v noci pomočuje, matka s ňou bola na vyšetrení u urológa, ktorý ju poslal na špeciálne vyšetrenie na Detskú urologickú ambulanciu

do Martina, ani po nasadení liečby a dodržiavaní pokynov od lekárov sa stav maloletej nezlepšil. Mal. M. má z otca strach, už pred rozvodom manželstva sa bál ale potom čo otec za prítomnosti detí matku doma napadol, vždy keď ho vidí alebo vidí jeho auto alebo mu otec pošle SMS, dostane triašku celého tela, je mu zle od žalúdka, plače a točí sa mu hlava. V noci nemôže M. spať a ráno nie je schopný ísť do školy. Tento stav sa opakuje pri akomkoľvek kontakte s otcom. Detská lekárka mu dala lieky na upokojenie, ale aj tak nie je schopný ísť do školy. Keď ho aj matka do školy pošle, kontaktuje ju triedna učiteľka, aby pre neho prišla, že mu je zle. Matka absolvovala s mal. E. vyšetrenie u psychologičky dňa 31.1.2019. V priebežnej orientačnej správe z vyšetrenia je okrem iného uvedené, že E. svoju rodinu konštruje z troch hlavných členov - matka, brat M. a ona. Pre vyjadrenie matky boli opakovane pozitívne vyjadrenia, čo vysvetľuje, že „je šťastná, že nám už nikto neublíži a nekričí na nás“. Pri podrobnejšom dotazovaní boli nasledovné adjektíva: šťastná ale chorá (bolieva ju hlava), starostlivá, ochotná. Pre opis brata vyberá rybu vyjadrujúcu stres a obavy, čo podrobnejšie vysvetľuje, že „je smutný, je mu zle a bojí sa o mamu ako aj ja“. Seba E. znázorňuje v objatí s matkou so zobrazením spokojného prežívania. Otca vyberá až na vyzvanie, opisuje ho len verbálne ako zlého, čo po opätovnej výzve vysvetľuje prostredníctvom jeho správania „kričí stále, niekedy aj bije, niekedy dáva facku. Je agresívny a opitý“. V závere je uvedené, že použité diagnostické metódy ukazujú značne disharmonické vzťahy k rodičom, ktoré sú dôsledkom prežívanej dlhodobej traumy. Predstava opakovaného stretnutia s otcom vyvoláva výrazne emočne ťažkosti a anxiózne stavy, ktorých prejav má výrazne somatický charakter - enuréza neorganického pôvodu. Vzhľadom na aktuálny psychosomatický stav dieťaťa psychologička neodporúča kontakt dieťaťa s otcom v prípade jeho pokračujúceho požívania alkoholu. Matka absolvovala s mal. M. dňa 28.6.2018 psychologické vyšetrenie, v ktorom je uvedené: „objektívne: u chlapca úzkostná reakcia so somatickou symptomatológiou na stretnutia alebo len zahliadnutia otca ktoré sa mu spájajú s minulými negatívnymi zážitkami a vracaním sa ako by v podobe flash backov. Diagnostický záver: panická porucha. Uviedla ďalej, že dňa 16.1.2019 absolvovala pedopsychiatrické prvovýšetrenie aj s mal. M.. V závere vyšetrenia je uvedené: Subj.: „bojí sa stretávať s otcom, lebo je agresívny, bojí sa ho, bol by spokojnejší, keby otec k nim nechodil, nálady má kolísavé, v poslednej dobe je smutný, nespí dobre, má až výčitky za to, a kým má život, nebaví ho život, bojí sa neznámych ľudí a neznámeho prostredia, nezvláda ísť niekam sám, má aj kamarátov, nepovažuje sa za horšieho chlapca, nezvládol vystupovať na vianočnej besiedke, prišlo mu zle, bojí sa nesúhlasit s otcom, radšej sa mu prispôobil“. Pedopsychologička doporučila urýchlene riešiť konfliktné rodinné zázemie právnymi prostriedkami. Matka bola nútená o psychickom stave detí informovať aj školu a hlavne vzhľadom na psychický stav mal. M. požiadať školu o spoluprácu.

2. Otec s návrhom matky nesúhlasil. Návrh považoval za nedôvodný a vyjadril sklamanie z toho, že matka takýto návrh vôbec podala a to vzhľadom k tomu, že má úprimnú snahu s deťmi sa stretávať, budovať si s nimi emočné väzby. Považoval za nepravdivé tvrdenie matky, že v rámci rozvodového konania prisľúbil, že deti nebude kontaktovať. Takéto tvrdenie považoval v príkrom rozpore s jeho vnútorným presvedčením o tom, ako si má budovať vzťah so svojimi deťmi. Dohoda medzi rodičmi bola taká, že otec, aby stabilizoval situáciu, opustí spoločnú domácnosť, prenechá matke všetok majetok, ktorý mali v podielovom resp. bezpodielovom spoluvlastníctve a na druhej strane matka mu vzhľadom k tomuto nebude brániť v stretávaní sa s deťmi. Poprel, že by matku nejakým spôsobom fyzicky napadol, toto tvrdenie matky považoval za vykonštruované, čoho dôkazom mali byť výsledky z prešetrovaní tohto skutku, ktorý iniciovala matka na polícii a tento skutok tak ako ho videla ona, sa nepreukázal. Bol si vedomý toho, že v minulosti určite vykonal prešľapy ale má snahu tieto napraviť a podieľať sa na výchove svojich detí. Minimálne začiatku roka 2019 abstínuje, aktuálne má priateľku, s ktorou žije a aj minimálne s jedným jej dieťaťom v H. Q., čiže aj toto preukazuje, že na otca nemožno vzhliadať tak ako ho popisuje matka, že je agresívny, kričí a podobne. Tvrdenia matky o tom, že deti sú rozrušené a je na ich vytváraný psychický nátlak, len z toho, že otca vidia, považoval za subjektívne nepodložené tvrdenia matky a dôsledok toho, že matka deťom prezentuje otca v negatívnom smere, snaží sa ho pred deťmi diskreditovať a očierniť. Deti sa v dôsledku tohto potom môžu teoreticky správať takým spôsobom, že styk s otcom odmietajú. To však samo o sebe nie je dôvodom na vyhovieť návrhu matky. Poprel, že by rodinní príslušníci otca tj. C. T., L. T., J. T., vytvárali psychický nátlak na matku a deti. Cieľom toho, že matku kontaktovali rodinní príslušníci otca, bola snaha stabilizovať vzťahy a matku ukludniť a presvedčiť ju v tom, že otec má naozaj záujem sa s deťmi stretávať a počas tohto styku, keď sa nimi stretne, budú prítomní aj títo príbuzní, čo malo zabezpečiť to, že deti budú v bezpečí a v kľude. Mal za to, že je nevyhnutné v danom prípade objektívne zistiť dôvodnosť podaného návrhu, čo je možné len prostredníctvom znaleckého dokazovania a z tohto dôvodu navrhol v konaní, aby súd vykonal toto

znalecké dokazovanie vzhľadom k tomu, že zákaz styku rodiča s dieťaťom predstavuje veľmi vážny zásah do práv a právom chránených záujmov mal. detí a ako aj rodiča.

3. Opatrovníčka uviedla, že bolo vykonané šetrenie v domácnosti matky, toto bolo neúspešné, matka ich následne nasledujúci deň kontaktovala a spolu s deťmi sa dostavila na ich oddelenie, kde bol s nimi vykonaný pohovor. Mal. deti sa vyjadrili, že s otcom sa stretávať nechcú a že ich v minulosti bil. Na otázku, či sa chceli s otcom stretávať a teda ako trávia voľný čas s otcom, mal. M. reagoval odpoveďou, že otec je veľký alkoholik, klame, a že je veľký klamár. Vyjadrili sa, že deti v minulosti bil, že dostávali od neho facku alebo že ich búchal do chrbta. Mal. E. sa vyjadrila, že otec je nervózny a zlý kvôli tomu, že má zdravotné znevýhodnenie, resp. postihnutie, že nepočuje a toto všetko je spojené s alkoholom, čo vyúsťuje do jeho správania. Tieto vyjadrenia detí nezodpovedajú ich veku a javia známky vyjadrovania ich okolia. Deti pri pohovore boli nebojácne a usmievavé, rozprávali plynule. Poukázala na to, že by bolo vhodné a potrebné, aby matka deti na styk s otcom aj v bežnom živote pripravovala a ubezpečovala ich, že otec ich na verejnosti alebo v prítomnosti inej osoby nenapadne a teda že im nič neurobí. Mala za to, že predmetný návrh je vážny zásah do rodičovských práv a preto navrhla, aby súd vykonal znalecké dokazovanie, aby sa posúdil objektívne vzťah otca s mal. deťmi.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, právnej zástupkyne matky, otca, právnej zástupkyne otca, opatrovníka, oboznámením návrhu, potvrdenia OR PZ Považská Bystrica zo dňa 31.5.2018, správy z psychologického vyšetrenia mal.M. zo dňa 28.6.2018, priebežnej orientačnej správy z vyšetrenia mal. E. dňa 31.1.2018, výpisom zo zdravotnej dokumentácie mal. detí, lekárskeho správ matky zo dňa 31.5.2018, 1.6.2018, správy Základnej školy J. XXXX, H. T., znaleckého posudku č. 50/2019 PhDr. Andreja Benkoviča, znalca z odboru psychológie zo dňa 13.9.2019, fotografií otca a rodiny jeho súčasnej partnerky, obsahu pripojených spisov Okresného súdu Považská Bystrica 3P/39/2017 a 4P/64/2017 a výsluchom svedkyne E. H..

5. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 7.12.2017, sp. zn. 3P/39/2017 - 64 právoplatným 11.12.2017 súd manželstvo rodičov mal. detí B. rozviedol, a schválil dohodu rodičov o úprave práv a povinností k maloletým deťom M. a E. na čas po rozvode, na základe ktorej boli obe mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude vychovávať, zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otec sa zaviazal prispievať na výživu mal. M. a E. výživným na každé dieťa po 150 Eur mesačne, od právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletými deťmi súd neupravil.

6. Z vykonaného dokazovania a to zo zhodného tvrdenia účastníkov konania, mal súd za preukázané, že rodičia mal. detí nežijú v spoločnej domácnosti, matka býva spolu s mal. deťmi v rodinnom dome v obci H., otec býva v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou E. H.. V súčasnej dobe sa otec s deťmi nestretáva, naposledy sa s nimi stretol koncom roku 2018 za prítomnosti rodinných príslušníkov, v priebehu konania vyjadril svoj záujem s deťmi obnoviť kontakt a s nimi sa stretávať.

7. Matka na pojednávaní uviedla, že otec sa od rozvodu manželstva viackrát pokúšal s deťmi stretnúť, búchal na dvere, vyhrážal sa, že ich rozbije, tak dvere musela otvoriť. Otec sa pokúšal o stretnutie s deťmi naposledy dvakrát v mesiaci december 2018, kedy prišiel v sprievode so J. T., ktorý je krstný otec mal. M., toto stretnutie bolo dohodnuté medzi rodičmi a psychologičkou Dr. Švrlovou, s tým, že sa malo jednať o stretnutie maximálne na 20 minút. Otec nedodrжал dohodnutý čas, správval sa k matke arogantne a drzo a na deti robil psychický nátlak, to znamená, že sa neustále pýtal, či s ním pôjdu a stále opakoval to isté dokola. Tento nátlak nerobil deťom dobre. Otec bol v dome asi 40 minút. Keď odišiel, deti ďalších 30 minút nekomunikovali. Otec sa stretol s deťmi ešte raz v decembri 2018. Toto stretnutie si vynútila sestra otca L. T. SMS správou, otec prišiel v sprievode L. T. a jej dcéry. Matka otvorila dvere, otec deťom dal knižky s venovaním, kde bolo uvedené ako ich má rád, aby na to nezabudli. Toto stretnutie netrvalo ani hodinu. Keď odchádzali, prišla na návštevu kamarátka matky, deťom doniesla darčeky, otec sa na ňu osopil, správval sa k nej drzo a arogantne. Predtým ako otec prišiel na návštevu, musela mal. M. podať liek na ukludnenie, syn tušil, že otec príde, tak pred týmto stretnutím si od nej doslova vyžadoval, aby mu liek na ukludnenie podala, aby stretnutie zvládol. Počas tohto stretnutia sa deti s otcom rozprávali tak, že on im niečo povedal a deti mu odpovedali. Po tomto stretnutí deti s ňou vôbec nekomunikovali. Boli šokované zo situácie, keď otec vynadal jej kamarátke a ako sa správval k matke a preto nekomunikovali. Deti sa nechcú s otcom stretnúť, pretože boli svedkom viacerých fyzických a psychických útokov otca na matku, keď videli ako ju otec škrtil za ich prítomnosti, bil ju po hlave počas jazdy v aute. Pod vplyvom alkoholu jej neustále nadával, vyhrážal sa jej, ponižoval ju. Otec fyzicky ubližoval aj deťom, mal. M.

búchal viackrát po chrbte, po hlave, keď bol opitý. Mal. E. dával facky, na dovolenke ju zbil káblom na nabíjačku. Facky jej dával preto keď neposlúchala na prvýkrát. Mal. M. nútil, keď bol opitý, aby sa s ním bil. Ponižoval ho, že je padavka, že musí byť silný chlap, že sa musí vedieť biť. Toto všetko sa vo vzťahu k deťom stalo ešte počas trvania ich manželstva. Od decembra 2018 otec deti osobne nekontaktoval, len matke viackrát písal SMS správy, že chce deti vidieť. Deťom zakaždým povedala, že otec sa domáha stretnutia s nimi, pričom deti reagovali tak, že sa s ním stretávať nechcú. Deti nabádala po rozvode manželstva, aby sa s otcom chceli stretávať, avšak deti po tom ako ju otec fyzicky napadol 30.5.2015, úplne stratili vieru v neho. Maloletý M. nebol schopný chodiť ani do školy, preto hneď po fyzickom útoku na matku išli k detskej obvodnej lekárke, ktorá predpísala synovi lieky na upokojenie Atarax. Syn nebol schopný v mesiaci jún ani v septembri 2018 riadne navštevovať školu, viackrát jej volala učiteľka zo školy, že mu je zle, aby po neho prišla. Mala za to, že tieto stavy syna boli dôsledkom toho, že počul vedľajšej miestnosti ako j otec v máji 2018 napadol a ako sa k nej správal počas manželského spolužitia. Svedkom napadnutia bola mal. E., ktorá synovi túto udalosť prerozprávala. Na syna potom veľmi zle vplývalo aj keď videl čo i len auto otca, už mu bolo zle, celý sa triasol. Stále hovoril, že sa mu dvíha žalúdok. Jeho zdravotný stav sa upokojil až po tom ako začal v januári 2019 užívať liek Magrilan - antidepressívum. Aj dcéra sa od mája 2018, kedy bola svedkom napadnutia, zmenila, predtým bola nebojácna, teraz sa už bojí sama zostať v izbe, bojí sa ísť na WC, pocikáva sa, v súvislosti s týmto problémom navštevujú urologickú kliniku v Martine a to od júna 2018. Dcéra v tejto súvislosti užíva aj lieky.

8. Otec na pojednávaní uviedol, že v minulosti pracoval ako vodič kamiónu a to 15 rokov. V súčasnej dobe pracuje v Belgickej firme, kde je zamestnancom a ponúkajú mu prácu majstra. Prechod z prvého zamestnania do druhého, teda z kamióna ku zväračke bol pre neho veľmi náročný, pretože sa jednalo o totálnu zmenu života. V dôsledku straty sluchu bol nútený zmeniť prácu v priebehu krátkej doby. Prešiel z práce, ktorú vykonával samostatne do kolektívu kde sa tým, že stratil sluch, stretával s nepochopením a došlo k tomu, že začal vo zvýšenej miere požívať alkoholické nápoje. Matka postupne začala odchádzať z miestnosti kde sa zdržiaval, postupne odchádzala z domu, čo ho veľmi zraňovalo a upadal do sebadeštrukcie. Neskôr sa vďaka mojej súčasne partnerke vzchopil a s alkoholom prestal úplne a tento nepožíva ani v súčasnej dobe. V súčasnej dobe je vyrovnaný, nikto s ním neopovrhne, nikto ho nebrzdí. Deti za dva roky o ňom počávajú veci, ktoré sú nepravdivé. Nechal si voperovať kochleárny implantát a to len preto, aby mal nádej, že niekedy ešte bude počuť svoje deti. Asi pred rokom sa pokúsil s deťmi stretnúť, matka mu to však neumožnila. Následne išla k lekárovi a na políciu, že ju napadol a preto za deťmi ani nejde. Nepoprel, že sa s deťmi stretol 2x koncom roku 2018, jedenkrát deti navštívil u nich doma za prítomnosti raz krstného otca detí a druhýkrát jeho sestry a jej dcéry. Návšteva prebehla úplne normálne, neskôr sa dočítal, že manipuloval deti ako aj jeho sestra. Nikdy nesľúbil, že deti nebude kontaktovať. S matkou sa dohodol, že nebude trvať na žiadnom majetku, nechal jej všetko, čo nadobudli. Sľúbil jej, že nebude deti vodiť tam kam nechcú a nebude ich nútiť ísť napr. na noc niekam inam. S deťmi prežil veľa pekných chvíľ, so synom prešiel na kamióne celý Benelux, s dcérou boli v Tatrách na lanovke, manželka skôr deti vychovávala, on bol ten, čo sa s nimi hral, čo ich naučil sa smiať, viac inklinoval k hravému spôsobu života.

9. Zo správy o psychologickom vyšetrení mal. M. Mgr. Miroslavou Švrlovou, klinickým psychológom z 28.6.2018 vyplýva, že psychologická konzultácia mal. M. bola žiadaná matkou pre pocity dieťaťa na zvracanie, bolesť brucha a celkový tras tela dieťaťa, popisované stavy dieťaťa sa objavujú vtedy, keď vidí otca. Obj. : u chlapca úzkostná reakcia so somatickou symptomatológiou na stretnutie alebo len zahliadnutia otca, ktoré sa mu spájajú s minulými negatívnymi zážitkami a vracajú sa ako by v podobe flashbackov. Diagnostický záver: panická porucha (epizodická záchvatová úzkosť).

10. Z priebežnej orientačnej správy z vyšetrenia mal. E. zo dňa 31.1.2019 Mgr. Lucie Košťálovej, školská poradenská psychológia Dubnica nad Váhom vyplýva, že mal. E. bola vyšetrená na žiadosť matky pre výrazné vzťahové ťažkosti voči otcovi s prevládajúcou somatickou symptomatikou. V závere správy psychologička konštatuje, že osobnosť E. je vzhľadom k veku v zodpovedajúcom vývinovom štádiu, reakcie a prejavy sú primerané testovej situácii, v popredí symptomatológia stresového a anxiózneho charakteru. Použité diagnostické metódy ukazujú značne disharmonické vzťahy E. k rodičom, ktoré sú dôsledkom prežívania dlhodobej traumy (zhodné závery so psychologickým vyšetrením Mgr. Švrlovej z 27.9.2017). E.Á. rolu otca ako aj jeho samotného vníma výrazne negatívne, dieťa vykazuje vo svojom prežívaní a správaní prvky neurotického charakteru ako dôsledok konfliktov v rodinnom prostredí, ktorých zdrojom bol alkohol u otca a následne agresívne správanie voči matke ako aj deťom. Predstava

opakovaného stretnutia s otcom vyvoláva výrazné emočné ťažkosti a anxiózne stavy, ktorých prejav má výrazný somatický charakter - enuréza neorganického pôvodu. Vzhľadom na aktuálny psychosomatický stav dieťaťa neodporučila kontakt dieťaťa s otcom v prípade jeho pokračujúceho požívania alkoholu. Aktuálne neúspešná odozva organizmu dieťaťa na farmakologickú intervenciu pediatrického urológa.

11. Z lekárskej správy zo dňa 31.5.2018 vyplýva, že matka bola ošetrovaná na chirurgickom oddelení NsP Považská Bystrica z dôvodu že mala byť napadnutá a udretá päťou do pravého líca, má mierne bolesti hlavy, s diagnostickým záverom pomliaždenie mihalnice a okolia oka.

12. Dňa 31.5.2018 navštívila matka spolu s mal. M. detskú lekárku MUDr. Miroslavu Burikovou s odôvodnením, že deti zažili psychický šok deň predtým - matka bola fyzicky napadnutá bývalým partnerom pred deťmi, deti fyzicky nenapadol, skutok bol ohlásený aj polícii. M. mal stresovú reakciu, triasol sa a plakal, bolel ho žalúdok, bolo mu na zvracanie, ukludnil sa až nadránom, takéto stavy má pri každom styku s otcom. Ráno už bol stav zlepšený.

13. Dňa 13.6.2018 matka opakovane navštívila zhora uvedenú lekárku s tým, že mal. M. minimálne týždeň má stresovú reakciu po SMS a stretnutí s otcom, nemôže spať, potom ráno má tras celým telom, bolí ho brucho, plače, celý deň bol v strese, nemohol ísť do školy ani jesť, piť. Dieťaťu bol predpísaný liek Atarax a bolo objednané na psychologické vyšetrenie odporučené,

14. Zo psychologického vyšetrenia mal. M. z 16.1.2019 vyplýva, že dieťa má diagnózu depresívna porucha správania s úzkosťou, bol nastavený na liek Magrilan, Atarax, Prothazin

15. Z lekárskeho správ ohľadom mal. E. predložených matkou vyplýva, že mal. E. navštevuje detskú urologickú ambulanciu Univerzitnej nemocnice v Martine pre problémy s pomočovaním. Okrem toho rovnako ako mal. M. bola vyšetrená detskou psychiatrickou dňa 17.10.2019 s diagnózou porucha správania viazaná na vzťahy v rodine.

16. Svedkyňa E. H., terajšia partnerka otca uviedla, že otcom sa poznajú tri roky, dva roky žijú v spoločnej domácnosti. Ona má dve deti, mladšia dcéra je stredoškolačka, staršia vysokoškolačka. Otec má k jej deťom veľmi dobrý vzťah, nemajú žiadne problémy. Pokiaľ sa týka požívania alkoholických nápojov, netvrdia, že otca nikdy nevidela opitého, nikdy však nebol voči nej ani deťom agresívny ale v súčasnej dobe, asi polroka nepožíva alkohol vôbec. Otec sa pred ňou veľmi často vyjadruje o svojich deťoch v tom zmysle, že mu chýbajú, že nemôže s nimi byť. Na adresu svojej bývalej manželky sa nevyjadruje. Otca považuje za láskavého človeka, je zodpovedný, spoľahlivý a vždy nápomocný. Okolo nich sú stále deti, či už jej alebo jej súrodencov. Domnievala sa, že jeho deti sa ho boja, pretože ho videli v minulosti opitého, možno v nejakej životnej situácii, možno ho videli hádať sa s matkou. Celé roky bývala v obci H., vtedy keď tam bývala aj matka s otcom. Deti vždy videla iba s otcom, vozil sa s nimi na bicykli, na štvorkolke, venoval sa im. Keď ich videla, neprejavil sa vtedy žiadnym spôsobom agresívne. Voči nej nebol otec agresívny ani vulgárny ani v čase keď sa rozvádza.

17. V priebehu konania súd ustanovil znalca z odboru psychológie, klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, PhDr. Andreja Benkoviča. Znalec PhDr. Andrej Benkovič podal dňa 1.10.2019 na Okresný súd Považská Bystrica znalecký posudok č. 50/2019 zo dňa 13.9.2019, v ktorom zhodnotil celkový psycho - sociálny vývin matky a otca, charakterové rysy, osobnosti rodičov a detí, či sa vyskytujú u rodičov alebo detí patologické rysy osobnosti, a citové väzby maloletých detí na rodičov a vnímanie rodičov deťmi, pričom uviedol, že matka je osobnostne úzkostná, plná strachu, osobnosť psychicky astenická, vulnérabilná, exhauscia z toho, že musí byť v neustálom strehu, je hypervigilantná na rôzne negatívne podnety z prostredia, čo znalec pripísal dlhodobému distresu z konania otca. Z dôvodu obáv je zaťažovaná neúžitými myšlienkami voči ktorým sa nedokáže efektívne brániť, neurotizovaná s výraznou telesnou odozvou afektu, jedná sa o rôzne vegetatívne ťažkosti. Osobnosť je štrukturovaná v smere introverzie, prípadné sú prejavy emocionálnej lability, je prevažne náladovo labilná, rozladená, neistá, neschopná kontrolovať a tolerovať stres, sociálne stiahnutá, uzavretá, menej družná, vykazuje adaptačnú poruchu so zmiešanou úzkostnou a depresívnou reakciou. Matka je neurotizovaná z dôvodu konania otca, je plná obáv a strachu, ktorý sa manifestuje v jej každodennom fungovaní, a to aj vo vzťahu k mal. deťom. Matka a deti majú svoju vlastnú osobnú skúsenosť z maladaptívneho správania sa otca, táto negatívna skúsenosť sa udržiava v rámci ich spoločného správania sa a prežívania. Znalec nezistil, že by matka deti vedome manipulovala, resp. ovplyvňovala voči osobe otca. Matka má

vybudovanú citovú vzťahovú väzbu s maloleťmi, táto vzťahová väzba je stabilná. Matka má dostatočné rodičovské kompetencie k zabezpečeniu starostlivosti a výchovy o maloleté deti. Z dôvodu zlého psychického stavu matka toho času vo výchove a v starostlivosti o maloleté deti je viac úzkostlivá než by sa očakávalo, čo však súvisí s objektívnymi príčinami v jej živote, resp. so situáciami, ktorým bola vystavená. U otca kognitívne schopnosti sú intaktné, primerane zachované. Jeho zvládacie mechanizmy osobnosti sú insuficientné, je osobnosťou, ktorá sa ťažšie vysporadúva so záťažou, v takých situáciách je jeho afektemotivita labilná, impulzívna. Osobnosť typu choleric. Má nízku frustračnú toleranciu, keď je vystavený záťaži, reaguje impulzívne, dráždivo, možno hovoriť o stavoch s poruchami nálady, jedná sa o tzv. mužskú depresiu s disforickým prežívaním, čo sa prejavuje zlostnou náladou. V takýchto situáciách je menej citlivý voči potrebám druhých, môže sa vyskytovať maladaptívne sociálne správanie. Sebahodnotenie je nestále, výrazne ovplyvnené chronickými pocitmi nespokojnosti a nenaplnenia vlastných potrieb. Konvenčné testovanie reality je zachované a psychoticky. Znalec ďalej uviedol, že na základe vyšetrenia je toho názoru, že v situácii rozchodu a neskoršieho rozvodu sa trápil, konzumoval vo väčšej miere alkoholické nápoje a bol impulzívny až heteroagresívny voči matke a maloleťm. Jednalo sa o zlostné správanie vyplývajúce z dysforického prežívania (mužská depresia), ktoré alkoholovou ebrietou bolo zosilňované. Agresivita nie je však hypertrofovanou črtou osobnosti, nie je primárne agresor. Ako rodič má dostatočné rodičovské kompetencie k zabezpečeniu starostlivosti a výchovy maloletých. Otec svoje vlastné sklamanie z rozvodu nedokázal adaptívne spracovať, aj na základe vyjadrenia maloletých boli maloleť vystavovaní zo strany otca takému správaniu, ktoré ich zraňovalo, napr. v prípade mal. M. sa jednalo o rôzne poznámky zo strany otca, ktoré ho osobnostne deptali, ponížovali. Bol voči maloleťm najmä v situáciách, keď s ním nechceli ísť, resp. sa mu nechceli podriaďiť, zlostný, slovne a fyzicky agresívny. Jedná sa o nezvládnuté správanie v krízovej situácii, ktoré nezodpovedá citovému vzťahu otca k deťom. Otec má záujem o maloleté deti, má k nim citové potreby, ale nevhodným správaním si pokazil vzťah s deťmi, ktoré na základe jeho správania k nim majú z neho strach, odmietajú ho resp. odmietajú sa s ním stretnúť. Maloleť M. je od roku 2017 v starostlivosti psychológa a neskôr aj psychiatra, kde sa lieči na Depresívnu poruchu správania s úzkosťou (F 92.0). Je osobnostne uzavretý, stiahnutý nedôverčivý. Osobnosť vo vývinovom období pubescencie. Dosiahol štádium autonómnej morálky. Osobnosť maloleteho je štrukturovaná v smere introverzie aktuálne emocionálne labilný. Nálada depresívna, úzkostná. Je plný obáv a strachu, anticipačná úzkosť, ktorá má zásadný dopad na jeho psychické prežívanie a správanie. Je zraniteľnejší a citlivejší na záťaž. Sebavedomie, seba prijatie je negatívne, prítomné sú známky podceňovania, neverí si, je celkovo zneistený. Trpí pocitmi menej cennosti. Sociálne stiahnutý uzavretý, hypersenzitívny. Vykazuje depresívnu poruchu správania, s anxióznym prežívaním, je plný obáv a strachu, nie je schopný plánovať bez toho, aby neprežíval masívnu úzkosť z rôznych obáv, ktoré sú centrovane na osobu otca a jeho správanie sa voči osobe maloleteho, matky a sestry. Neurotický vývin osobnosti. Vzťahovú väzbu s matkou prežíva ako dostatočne emocionálne sytenú. Táto vzťahová väzba je dôverná, stabilná. Zo strany matky pociťuje pozitívne prijatie. Negatívna osobná skúsenosť maloleteho s otcom je cez matku posilnená v tom zmysle, že matka prežíva rôzne obavy, strachy a úzkosť, čo maloleť vníma a jeho obavy strachy a úzkosti sú takýmto spôsobom posilnené. Vzťahová väzba maloleteho s otcom je narušená, maloleť má vlastnú osobnú skúsenosť s otcom, kedy bol z jeho strany zraňovaný, možno skôr ako údajné fyzické ataky, znalec zmienil najmä rôzne otcove vyjadrenia na osobu maloleteho, ktoré mali a majú zásadne negatívny dopad na utváranie si self (ja) konceptu maloleteho. Maloleť je zakomplexovaný aj z dôvodu nevhodných poznámok otca voči jeho osobe, uvedené u neho viedlo, minimálne prispelo k rozvoju psychických porúch (depresívna porucha správania s anxiétou). Maloleť zmieňuje negatívne zážitky s otcom, s ktorým nemá nijakú pozitívnu skúsenosť. Otca odmieta, stráni sa ho, vníma ho ako agresora, čo je síce posilnené prežívaním matky ale bez vlastnej osobnej skúsenosti maloleteho s otcom byť o nevzniklo. Maloleť E. je od r. 2017 v dispenzári psychológa a psychiatra s diagnostickým záverom Poruchy správania viazané na vzťahy v rodine (F 92.0) Enuresis nocturna v riešení (F 98.0). Osobnosť maloletej sa nachádza na konci vývinového, obdobia mladšieho školského veku, z hľadiska morálneho vývinu dosiahla úroveň hetero-autonómnej morálky. Osobnosť je štrukturovaná v smere extroverzie, aktuálne emocionálne labilná, neuroticky štrukturovaná, senzitívna. Nálada depresívna, anxiózna. Vykazuje viac psychosomatických narušení, výraznejšia telesná odozva afektu (vegetatívne ťažkosti všeobecne). Sebaobraz je neurčitý, celkovo si však menej verí. V integrovaní s druhým družná, sociabilná. Maloleť pociťuje zo strany matky prijatie, akceptáciu, vzťahová väzba je pevná a stabilná, je dostatočne emočne sytená. Pre maloleťu matka predstavuje zdroj istoty a bezpečia. Vzťahová väzba s otcom je narušená, maloleť mu viacero negatívnych zážitkov s osobou otca, tieto sú pre ňu traumatizujúce. Názory a postoje maloletej k rodičom sú výsledkom jej vlastnej osobnej skúsenosti, pravdou však je, že psychické prežívanie matky

v súvislosti s otcom má na maloletú vplyv, ale znalec nezistil, že by sa primárne jednalo o manipuláciu, či negatívne ovplyvňovanie matky voči otcovi. Je zaťažená obavami myšlienkami, ktoré sú centrovane na osobu otca a jeho správanie. S osobou otca vykazuje rôzne traumatické zážitky, ktoré zasiahli jej psychické prežívanie a vzťah a ochotu sa s otcom stretávať. Znalec nezistil u matky alebo otca manipulačné prejavy smerom k deťom prípadne vytváranie negatívneho obrazu o druhom rodičovi. Deti prejavujú svoje názory a emócie slobodne, znalec zistil že aj v rámci spisovej dokumentácie sa k rodičom vyjadrujú slobodne, autonómne, otvorene. U maloletých detí nezistil zvýšenú tendenciu klamať, alebo si vymýšľať či „prifarbovať“ skutočnosti. Obe deti majú zásadne odmietavý názor na prítomnosť otca a stretávanie sa s ním, ktorý odmietavý postoj je vyvolaný maladaptívnym správaním sa otca a to najmä v období rozchodu a následne aj rozvodu rodičov. Nejedná sa o predstieraný stav vyvolaný zámerným pôsobením matky, ktorá má deti v osobnej starostlivosti. Odmietavý postoj maloletých detí je spôsobený heteroagresívnym správaním (útočné správanie sa voči matke, deťom, keď nechceli byť s ním, rôzne degradujúce a dehonestujúce poznámky voči matke a deťom atď.) na otca voči matke a maloletým deťom najmä v dobe, keď sa ťažko vysporiadal s odchodom matky zo spoločnej domácnosti a následným rozvodom. V psychickom stave detí sa prejavujú známky nevhodného správania sa otca voči nim a matke. Maloleté deti sa s otcom nestretávajú, nestýkajú, ich psychický stav je konaním otca narušený a prípadné realizovanie styku s otcom by malo toho času negatívny vplyv na ich psychický stav a zdravie.

18. Na základe zhora uvedeného znalec doporučil úplný zákaz styku detí s otcom, na akú dlhú dobu nebol schopný vyjadriť a to aj preto, že je to podmienené psychickým stavom detí, resp. samotnou prácou s deťmi na reštrukturalizácii (náprave) postojov k otcovi. Uvedené tiež závisí na schopnosti priznať si zlyhanie zo strany otca, ktoré deti namietajú, zmieňujú.

19. Matka po vykonanom znaleckom dokazovaní žiadala návrhu vyhovieť a otcovi zakázať styk s oboma mal. deťmi.

20. Otec po vykonanom dokazovaní uviedol, že právo styku dieťaťa s rodičom vychádza jednak z Ústavy SR ako aj Dohovoru o právach dieťaťa. Možnosť obmedzenia práva styku je len rozhodnutím súdu, na základe zákona na posilňovanie úcty k rodičovi a uznania práva dieťaťa na udržiavanie kontaktu s rodičom. Zákaz predstavuje vážny zásah do práv a chránených záujmov mal. dieťaťa, každý takýto zásah by mal byť náležite odôvodnený, pretože v dôsledku zákazu styku môže dôjsť k ďalšiemu ochladeniu citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom a k prehĺbeniu narušenia vzájomných vzťahov, nakoľko sa ním rodičovi celkom odoberá právo stýkať sa s dieťaťom. Zákaz styku by mal byť len krajným opatrením. V danom prípade napriek záverom znaleckého posudku je potrebné uviesť, že aj tento dôkaz je dôkazom ako každý iný a nemožno ho prioritizovať. Preto apeloval na súd, aby v danom prípade rozhodol takým spôsobom, ktorý bude v záujme mal. detí. Bol toho názoru, že zákaz styku ako taký nie je riešením situácie v prejednávanej veci a mal za to, že v danom prípade je nutné prijať také opatrenia súdom, aby došlo k náprave a k obnoveniu citových väzieb medzi deťmi a rodičom. Preto žiadal, aby súd návrhu matky nevyhovel.

21. Kolízny opatrovník po vykonanom dokazovaní sa stotožnil so závermi znaleckého posudku, kde znalec odporúča úplný zákaz styku otca s deťmi. Zároveň vzhľadom na to, že ide o vážny zásah do rodičovských práv, navrhol súdu aby rozhodol o uložení výchovného opatrenia, ktorým zaviazže rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na RPPS Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

22. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná adôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanímaloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

25. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez

návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

26. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

27. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

28. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

29. Podľa § 43 ods.1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

30. Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov, len rozhodnutím súdu a na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá článok 51 ods. 1 Ústavy SR. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

31. Ustanovenie § 25 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje v prípade, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, obmedziť styk maloletého s rodičom, alebo ho zakázať. Na popredné miesto sa kladie záujem dieťaťa, tak ako to vyplýva aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ktorom sa uvádza, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech sa uskutočňuje verejnými, alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdnymi, správnymi, alebo zákonodarnými orgánmi. Súčasne, v zmysle čl.12 ods. 1 Dohovoru zmluvné štáty zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka (čl 12, ods. 2 Dohovoru). Citované ustanovenia sa premietli i do zákona o rodine, keď podľa § 24 ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

32. Podľa čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine, Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

33. Po vykonanom dokazovaní súd jednoznačne k záveru, že návrh matky na zákaz styku otca s mal. deťmi M. a E. je dôvodný. Vychádzajúc zo znaleckého posudku znalca z odboru psychológie,

klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých PhDr. Andreja Benkoviča ako aj z ostatného dokazovania výsluchom účastníkov konania a z lekárskeho správ týkajúcich sa mal. detí predložených matkou je nesporné, že deti majú k matke vysoko pozitívny vzťah, naopak k otcovi prejavujú odmietavý postoj, ktorý je vyvolaný správaním sa otca najmä v období rozchodu a rozvodu rodičov. Znalec konštatoval, že odmietavý postoj mal. detí je spôsobený heteroagresívnym správaním sa otca voči matke a mal. deťom, ktorý sa prejavoval útočným správaním voči matke, deťom keď nechceli byť s ním, rôznymi dehonestujúcimi a degradujúcimi poznámkami na adresu matky a detí. Napriek tomu, že mal. deti sa v súčasnej dobe s otcom nestretávajú, nestýkajú, ich psychický stav je konaním otca narušený, a prípadné realizovanie styku s otcom by malo negatívny vplyv na ich psychický stav a zdravie. V súčasnej dobe obe deti sú v starostlivosti detského psychiatriu s diagnózami, ktoré boli vyvolané práve negatívnymi zážitkami a správaním sa otca voči nim a matke.

34. V tejto súvislosti súd zastáva názor, že i keď odmietanie sa stretávania otca s deťmi nemôže byť dôvodom pre to, aby súd zakázal styk otca s deťmi, situácia na strane mal. detí je tak vážna (s poukazom na ich psychický zdravotný stav), že jediným možným riešením je styk otca s deťmi zakázať. I keď je pravdou, že znalecký posudok nie je jediným dôkazom pre rozhodnutie súdu o zákaze styku rodiča s dieťaťom, súd opäť poukazuje na vážny psychický stav detí a skutočnosti konštatované znalcom PhDr. Bekovičom v znaleckom posudku v časti, v ktorej zhodnotil celkový psychosociálny vývin rodičov a mal. detí. Je preto nevyhnutné, aby sa situácia ohľadom mal. detí zastabilizovala, aby si deti dokázali opäť vytvoriť k otcovi citový vzťah natoľko, aby ich odmietavý postoj celkom vymizol a ich psychický zdravotný stav sa zlepšil natoľko, že dôjde k obnoveniu ich stretávania sa s otcom. Nepochybne deti s otcom nemajú len negatívne zážitky, keď aj z vyjadrenia otca, bez námietok matky vyplýva, že tento s nimi trávil voľné chvíle, chodil s nimi na výlety. Z vyjadrenia svedkyne E. H. zasa vyplýva, že otca videla ako sa vozil deťmi na bicykli, na štvorkolke, venoval sa im. Situácia sa zmenila po tom, ako sa radikálne zhoršil vzťah medzi ním a matkou, pričom otec nedokázal túto situáciu zvládnuť, začal požívať vo zvýšenej miere alkoholické nápoje a jeho správanie vo vzťahu k matke a mal. deťom dospelo do takého štádia, že sa začal voči matke a deťom prejavovať útočne, dehonestujúco a degradujúco sa vyjadroval na adresu nielen matky ale aj detí, čo malo za následok odmietavý postoj detí voči otcovi, vznik ich psychických porúch, ktoré vyústili až do tej skutočnosti, že matka bola nútená podať návrh na zákaz styku otca s mal. deťmi.

35. Vychádzajúc z celého kontextu znaleckého posudku a z ostatného vykonaného dokazovania súd dospel jednoznačne k záveru, že za súčasnej situácie nie je v záujme mal. detí, aby sa s otcom stretávali, preto súd styk otca s maloletými deťmi zakázal. Toto opatrenie súd považoval za nevyhnutné v záujme psychického i fyzického zdravia oboch detí.

36. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy prioritný záujem maloletých detí, až potom práva rodiča. Vyhovenie návrhu matky na zákaz styku otca s deťmi zodpovedá aj Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého musí byť záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva môže najlepší záujem dieťaťa v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča. Je nepochybné, že za terajšej situácie by boli deti násilným vynucovaním kontaktov so svojim otcom traumatizované. zákaz styku otca s deťmi je vyslovený na neurčitú dobu. Rodičovi sa týmto odoberá právo akýmkoľvek spôsobom sa s dieťaťom osobne stykať. Ak sa však zmenia pomery, môže súd podľa § 26 Zákona o rodine takéto rozhodnutie zmeniť.

37. Otec si musí byť vedomý, že jeho styk s maloletými musí byť v ich záujme, nesmie ohroziť ich zdravie, psychiku a byť pre ne traumatizujúci, čo prevažuje nad zabezpečením výkonu jeho rodičovského práva a zároveň povinnosti podieľať sa na ich výchove. Právo dieťaťa žiť kludným životom je silnejšie ako právo rodiča byť účastný výchovy maloletého dieťaťa.

38. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

39. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho

rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

40. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

41. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

42. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

43. Systém výchovných opatrení v zmysle ust. § 37 Zákona o rodine je vybudovaný systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Veľmi účinným sa ukázalo najmä využitie uloženia povinnosti odborného poradenstva v špecializovaných zariadeniach, ktoré súd môže uložiť rodičom maloletého alebo dieťaťu. Hoci zákon hovorí všeobecne o odbornom poradenstve využíva sa prevažne psychologické poradenstvo. Toto poradenstvo vykonávajú aj psychologické centrá, ktoré sú zriadené pri orgánoch sociálno-právnej ochrany detí. Poradenstvo možno uložiť jednému z rodičov, obom rodičom spoločne, niektorému z rodičov dieťaťu alebo obom rodičom a dieťaťu. Poradenstvo možno uložiť aj dieťaťu osobitne. Výhodou tohto opatrenia je, že súd po uložení výchovného opatrenia sleduje jeho vykonávanie a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, v súčinnosti s obcou alebo s príslušným zariadením, v ktorom je dieťa umiestnené. Podľa záverov poradenstva rozhodne o aplikácii ďalších opatrení, pričom môže využiť napr. predĺženie poradenstva resp. jeho rozšírenie o nové ciele. Hmotno-právnu podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ má súd za to, že výchovné opatrenie už nie je potrebné, môže ho zrušiť. Ak výchovné opatrenie neprinesie želaný výsledok, ktorým je zvyčajne zmena postoja niektorého rodiča resp. oboch rodičov resp. zmena postoja maloletého dieťaťa, potom môže súd využiť ďalšie opatrenia, ktorými fakticky alebo právne zasiahne do výkonu rodičovských práv a povinností. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí jednak priebežne, jednak po skončení doby, na ktorú bolo uložené. Podkladom pre hodnotenie budú správy predkladané osobami, ktoré spolupracujú so súdom pri sledovaní výkonu jednotlivých opatrení. Pri povinnosti podrobiť sa poradenstvu je podkladom správa, ktorú vyhotoví subjekt, ktorý sociálne poradenstvo resp. odborné poradenstvo v špecializovanom zariadení vykoná. Rozhodnutie súdu nasledujúce po zhodnotení účinnosti výchovného opatrenia môže spočívať buď v zrušení nariadeného výchovného opatrenia alebo v uložení iného výchovného opatrenia príp. v predĺžení doby trvania výchovného opatrenia. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel svoje rozhodnutie zruší. Ak zistí, že sledovaný účel nebol dosiahnutý môžu nariadiť iné opatrenie.

44. Súd, vzhľadom na vyššie uvedené ako aj s poukazom na odporúčania znalca a kolízneho opatrovníka považoval za nevyhnutné, aby rodičia a deti absolvovali psychologickú pomoc, a preto im

zároveň nariadil v zmysle § 37 ods. 2 psím. d) Zákona o rodine výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať prostredníctvom Referátu poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, a to v rozsahu 20 konzultácií v intervaloch, termínoch a na mieste podľa určenia daného subjektu, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku. Výchovné opatrenie by malo byť zamerané na utváranie a upevňovanie vzťahov medzi rodičmi, usmernenie ohľadom ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletých detí, odstránenie vzájomných nepriateľských postojov, kontrole emócií, odstraňovanie všetkých negatívnych vplyvov medzi rodičmi a deťmi, prekonanie odmietavého postoje mal. detí k otcovi a týmto, prostredníctvom tretej osoby, vyriešiť situáciu v prospech maloletých detí.

45. Takúto úpravu súd považoval za vhodnú a primeranú pri akceptovaní záujmu maloletých detí, aby sa nielen rodičia ale aj mal. deti podrobili odbornej pomoci a až po jej úspešnom absolvovaní a odstránení odmietavého postoja detí voči otcovi a obnovení ich vzájomného vzťahu došlo k realizácii práva otca na styk s mal. deťmi. Výchovné opatrenie sa bude realizovať na referáte poradensko-psychologických služieb Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, s tým, že súd určil počet konzultácií, ktoré budú rodičia a deti povinní absolvovať, a síce 20 konzultácií, počnúc od právoplatnosti rozsudku, ktorý rozsah súd považoval za primeranému problematickému vzťahu medzi rodičmi a deťmi. Súd poradenstvo definoval ako psychologické, pričom bude na referáte, akú formu zvolí, a to podľa potreby a vývoja. Rovnako intervaly, termíny a miesto realizácie výchovného opatrenia určí jeho poskytovateľ. V prípade, že výchovné opatrenie splní svoj účel, je možné ho aj zrušiť, a preto bude závisieť od prístupu oboch rodičov a zdravotného stavu detí, ako dlho bude toto výchovné opatrenie trvať a ako často, v akom rozsahu sa budú rodičia a deti povinní sa podrobovať odbornému poradenstvu.

46. Súd poznamenáva, že rodičia si musia byť vedomí toho, že povinnosťou súdu je aj v tomto prípade sledovať vykonávanie uloženého výchovného opatrenia a to najmä vyžiadanim si správ od Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica a z týchto vyhodnotiť, či výchovné opatrenie splnilo svoj účel a v prípade zistenia, že tomu tak nebude, má súd možnosť prijať buď opakovane obdobné opatrenie (napr. na dlhšiu dobu, alebo v inom zariadení), alebo prijať iné opatrenie v zmysle ust. § 37 Zákona o rodine.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C. m .p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Považská Bystrica písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) .

Odvolanie musí podať podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok), v prípade výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých podať na príslušný súd návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.